

DUOMENŲ BAZĖS LITUANISTIKA PLĖTROS GAIRĖS

Lina Bloveščiuonienė^{1,2}, Rūta Marcinkevičienė^{1,2}, Nijolė Kolesinskienė³, Antanas Štreimikis⁴

¹Vytauto Didžiojo universitetas, ²Lietuvos mokslo taryba, ³Lietuvos akademinių bibliotekų direktorių asociacija, ⁴Vilniaus universitetas

Anotacija

Nuo 2006 m. kuriama tarptautinė mokslinė duomenų bazė *Lituanistika*, finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis. 2011 m. rugpjūčio 25 d. pasirašyta tęstinio projekto „Duomenų bazė *Lituanistika*“ (projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-003) trijų metų finansavimo ir administravimo sutartis tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Lietuvos mokslo tarybos.

Pristatyta duomenų bazės *Lituanistika*, kaupiančios ir skleidžiančios patikrintą, kokybišką informaciją apie Lietuvoje ir pasaulyje atliekamus lituanistikos mokslinius tyrimus, pagrindiniai uždaviniai, veiklos ir plėtros gairės.

Aptarta informacinių ir ryšių (informacinių komunikacinių) technologijų taikymas šioje duomenų bazėje, jos sąsajos su Lietuvos virtualaus universiteto programos LABT uždavinio projektiniais produktais ir kitomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI lituanistika, duomenų bazės, mokslo vertinimas, mokslo tyrimų infrastruktūra

1 Projekto tikslai lituanistikos tyrimų plėtros kontekste

Lietuvos mokslo ir studijų įstatyme [8] akcentuojamas valstybės strateginis prioritetasis lituanistikos tyrimams ir studijoms, sprendžiantiems esminius tautos tapatybės išsaugojimo, stiprinimo ir jos raidos uždavinius. Mokslo ir studijų institucijos, kiek jos dalyvauja įgyvendinant šį prioritetą, laikomos vykdančiomis strateginės reikšmės veiklą. Valstybės parama lituanistikos moksliniams tyrimams išreikšta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002–2010 m. nutarimuose [3;4]. Tarp Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros krypčių patvirtinta prioritetinga *tautinio identiteto išsaugojimas globalizacijos sąlygomis* kryptis, lituanistikos mokslinių tyrimų prioriteto įgyvendinimo 2007–2008 m. programa [1].

Lituanistikos tyrimų prioritetai, siekiant plėtoti ir skatinti lituanistikos mokslinius tyrimus, sustiprinti lituanistikos mokslinių tyrimų rezultatų indėlį į valstybės humanistikos plėtrą, suteikti mokslinį pagrindą tautinės savimonės ugdymui ir lituanistikos paveldo apsaugai, yra įteisinti ir naujausioje *Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programoje* [2], kurios tikslai – sutelkti mokslinį potencialą ir lėšas fundamentiniams ir taikomiesiems lituanistikos tyrimams plėtoti, jų rezultatams publikuoti ir skleisti visuomenei (Lietuvoje ir užsienyje), reikiamai mokslinei infrastruktūrai kurti ir stiprinti.

Šios programos ir kitų minėtų dokumentų kontekste Lietuvos mokslo taryba tęsia 2006 m. pradėtą darbą toliau plėtojant tarptautinę mokslinę duomenų bazę *Lituanistika* (toliau – LDB), kaupiančią ir skleidžiančią patikrintą, kokybišką informaciją apie Lietuvoje ir pasaulyje atliekamus lituanistikos mokslinius tyrimus. 2011 m. rugpjūčio 25 d. su Europos socialinio fondo agentūra pasirašyta trijų metų tęstinio projekto „Duomenų bazė *Lituanistika*“ (projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-003) finansavimo ir administravimo sutartis. Projektas priklauso žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programai, prioritetui – tyrėjų gebėjimo stiprinimas, priemonei – mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas (mokslo duomenų bazės, e. dokumentai).

2 Projekto uždaviniai ir veiklos

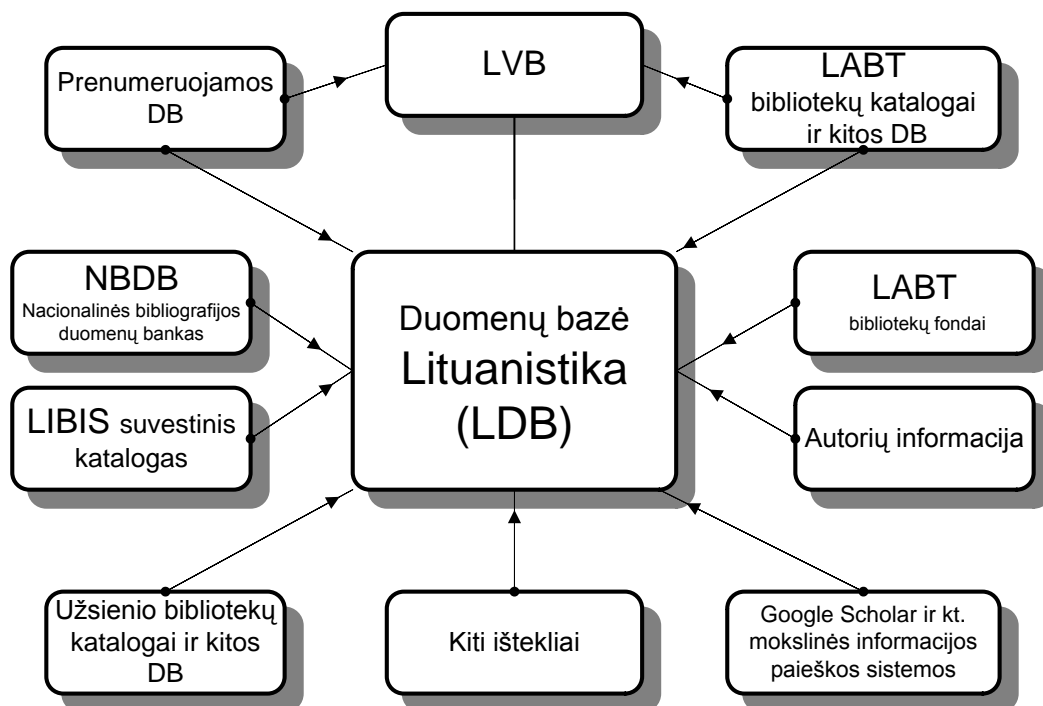
Tyrimai apie Lietuvos valstybę, visuomenę, tautos ir kalbos praeitį, dabartį yra išsiskleidę informacijos ištekliuose. Tam, kad mokslinė lituanistika taptų pasaulio žinijos dalimi ir būtų prieinama besidominčiam tiek Lietuvos, tiek užsienio vartotojui, svarbu ją sukaupti ir išsaugoti, naudojant šiuolaikines informacijos kaupimo, prieigos, apdorojimo, saugojimo technologijas.

Pagrindiniai uždaviniai:

- 1) sukaupti mokslinę informaciją lituanistikos tema, užtikrinant į LDB patenkančių kūrinių mokslinę kokybę;
- 2) užtikrinti duomenų apie lituanistikos tyrimus išsamumą, integralumą, tarptautiškumą, viso teksto dokumentų sukaupimą ir kitus kriterijus, lemiančius LDB kokybę;
- 3) užtikrinti LDB sąsajas ir integraciją į tarptautinę mokslinės informacijos e. erdvę;
- 4) užtikrinti LDB ir lituanistikos kaip pasaulio žinijos dalies sklaidą;
- 5) išsiaiškinti humanitarinių ir socialinių mokslų (HSM) vartotojų bendruosius informacinius bei LDB plėtros ir teikiamų e. paslaugų vartotojams poreikius;
- 6) ugdyti HSM tyrėjų ir studentų e. informacijos valdymo kompetencijas;
- 7) sukurti citavimo indeksą, leidžiantį taikyti bibliometrinius metodus, nustatant lituanistikos publikacijų ir jų citavimo indeksų tarpusavio sąryšius, atskleidžiant citavimo struktūrą;
- 8) užtikrinti LDB legalumą, tęstinumą.

Projektui iškelti uždaviniai vykdomi per veiklas. Žemiau aprašomos pagrindinės projekto veiklos: LDB organizavimas (lituanistikos kūrinių paieška, archyvavimas, bibliografinių įrašų rengimas, viso teksto prieigos užtikrinimas, citavimo duomenų rengimas), publikacijų ekspertinis vertinimas, vartotojų poreikių analizė, mokymai HSM tyrėjams ir studentams, užsienio ekspertų vizitai bei LDB įteisinimas. Kitos veiklos, susijusios su informacinėmis ryšių (informacinėmis komunikacinėmis) technologijomis, aprašytos 3 skyriuje.

LDB organizavimas prasideda informacijos surinkimu, vykdant lituanistikos tyrimų paiešką. Pagrindiniai informacijos LDB šaltiniai (žiūr. 1 pav.) yra: Lietuvos akademinė bibliotekų tinklo (LABT) katalogai ir duomenų bazės (DB), prenumeruojamos, testuojamos DB. Tai išteklių, kuriuose paiešką galima atlikti kiekviename atskirai arba per vienus vartus – Lietuvos virtualią biblioteką (LVB). LABT bibliotekų fonduose esantys dokumentai, nacionalinės bibliografijos duomenų bankas (NBDB), kuriame galima surasti Lietuvos ir su ja susijusių dokumentų sudėtinių dalių įrašus, LIBIS suvestinis katalogas (jungtinis Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, valstybinių, viešųjų, savivaldybių bibliotekų katalogas), užsienio bibliotekų katalogai ir DB, autorių pateikta informacija, mokslinės informacijos paieškos sistemos ir kiti išteklių, kuriuose ieškoma mokslinės lituanistikos. Surasta nurodytuose šaltiniuose informacija vertinama lituanistikos objekto ir formaliųjų mokslo kūrinių vertinimo kriterijų atžvilgiu. Priimamas sprendimas, ar kūrinių įtraukti į LDB ekspertuotinių publikacijų rinkinį.

1 pav. Pagrindiniai duomenų bazės *Lituanistika* informacijos šaltiniai

Archyvuojamas, jei yra galimybė, kūrinio skaitmeninis tekstas, kuris gaunamas įvairiais būdais, pavyzdžiui, iš interneto, pateikia leidėjas, skaitmeninamas bibliotekoje esantis leidinys. Akademinių institucijų bibliotekų darbuotojai katalogavimo procese parengia kūrinio bibliografinį įrašą (toliau – įrašas), kurio bibliografiniai duomenys gali būti originalūs arba importuojami iš kitų DB.

Įrašai rengiami tiems kūriniams, kuriuos numatoma pateikti ekspertiniam vertinimui bei tiems, kurie tvarkomojo vertinimo būdu pagal Ekspertų tarybos patvirtintus kriterijus patenka į LDB be ekspertavimo. Po ekspertizės įrašė gali būti pateikta nuoroda atvirai prieigai prie viso teksto, jeigu yra licencinė sutartis su autoriumi, leidėju dėl viso teksto įkėlimo. Įrašai papildomi mokslo šaka, kūrinio žanru, autorių nurodytomis afiliacijomis, kūrinio apimtimi autoriniais lankais, reikšminiais žodžiais, santraukomis lietuvių ir anglų kalba, cituojamų kūrinių bibliografiniais duomenimis.

Kuo LDB panaši ir kuo skiriasi nuo kitų Lietuvos DB (žiūr. 1 pav.), kurias sudaro LABT bibliotekų katalogai ir kitos DB, NBDB ir LIBIS suvestinis katalogas? Kuriamas ypač išsamus LDB įrašas, nes nuo jo elementų rinkinio išsamumo, jų pasirinkimo ir tvarkos priklauso vartotojų paieškos galimybės. Pirmiausia vartotojui turi būti sudarytos sąlygos surasti relevančią lituanistikos mokslinę informaciją, leidžiančią identifikuoti objektus, išsirinkti objektus, kurie atitinka jo poreikius, gauti objekto aprašymą ir, jei yra galimybė, patį objektą. LDB lyginant su visa žiniijos sritimi yra gana siauros tematikos DB, tuo tarpu kitos Lietuvos DB paprastai yra universalios ir jose nėra reikalingų požymių, padedančių vartotojui išskirti lituanistikos objektą atitinkančią literatūrą.

Be pagrindinių bibliografinių duomenų LDB turi ir daugiau sąlyčio taškų su kitomis Lietuvos DB. Tačiau specifiniai LDB požymiai išskiria ją iš kitų Lietuvos DB. Tikslinga išskirti ne tik LDB sąsajų su visu tekstu galimybes, bet ir sąsajas su kitais LDB įrašais, t.y. kūriniu su jo recenzija, kūriniu ir kitais su juo susijusiais kūriniams, kūriniu ir jo naudojimo kituose kūriniuose, pavyzdžiui, naudota literatūra, kurios šiuo metu neaprašo kitos Lietuvos DB. Jos taip pat neseka leidinio panaudojimo atvejų, o recenzijas paprastai kataloguoja kaip atskirus straipsnius, t.y. nesiejant su recenzuojamu kūriniu.

Unikali LDB savybė – informacija apie kūrinio įvertinimą balais bei eksperto įvertinimo pastaba, kuri šiuo metu viešai neskelbiama. *Faculty of 1000* biologijos ir medicinos mokslų ekspertinėje DB galima matyti kitą sprendimą – joje skelbiami ir publikacijų vertinimo balai, ir ekspertų išvados. Tokį sprendimą galima pritaikyti ir LDB.

Pažymėtina griežtus reikalavimus tenkinanti LDB struktūra, kurioje yra būtini, pavyzdžiui, kūrinio santrauka ir reikšminiai žodžiai anglų ir lietuvių kalbomis. Tuo tarpu kitos Lietuvos DB paprastai laikosi nuostatos – kataloguojama tai, kas pateikta leidinyje, publikacijoje.

Taip pat skiriamasis LDB bruožas yra tas, kad aprašomas objektas – kūriny. Tuo tarpu kitų Lietuvos DB objektas yra leidinys, publikacija. LDB įrašo išskirtinumą lemia ekspertavimo sąlyga – kūriny gali būti ekspertuotas tik vieną kartą. Todėl viename LDB įrašė pateikiami visi duomenys apie kartotinius, sutrumpintus ar papildytus kūrinio leidimus, perspaudus, vertimus, toms. Kitose Lietuvos DB to paties kūrinio leidimams, vertimams ir pan. paprastai sudaromi vis nauji įrašai.

Publikacijų ekspertinis vertinimas. Viena svarbiausių LDB veiklų – ekspertinis lituanistikos kūrinių vertinimas, siekiant į LDB atrinkti tik aukštus mokslinius kriterijus atitinkančius darbus. Daugelį metų egzistavusi formaliojo vertinimo sistema sąlygojo nemokslinės produkcijos priskyrimą mokslinei. Galimybių studijoje *Tarptautinė mokslinė duomenų bazė Lituanistika* [9] akcentuojama, kad tik mokslininkų bendruomenė yra svarbiausias mokslinio darbo kokybės vertintojas, tik ji geriausiai gali nustatyti vertinimo kriterijus, atitinkančius mokslo srities (krypties, šakos) specifiką ir lituanistikos misiją, bei kontroliuoti mokslinių darbų kokybę.

Kūrinių kokybiniam vertinimui planuojama pakviesti apie 200 HSM ekspertų (mokslininkų), atitinkančių nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Ekspertuotinių kūrinių įrašai grupuojami pagal mokslo kryptis ir paskirstomi, atsižvelgiant į nustatytus reikalavimus. Kiekvienas kūriny ekspertuojamas dviejų ekspertų. Pakartotinai vertinami tie kūriniai, kuriuos ekspertai įvertino prieštarinčiai: jeigu vienas iš ekspertų kūrinių įvertino kaip tinkamą įtraukti į LDB, o kitas nurodė, kad kūriny netinkamas, vertinimui kviečiamas trečiasis ekspertas. Kūrinius ekspertai vertina pagal parengtą vertinimo metodiką, užpildydami nustatytos formos anketą. Joje įvertinami kokybiniai kūrinio aspektai, nurodoma, ar kūriny tinkamas įtraukti į LDB.

Suformuotai Ekspertų tarybai Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija bei Lietuvos mokslo taryba delegavo po tris atstovus. Šios tarybos uždaviniai – nustatyti planuojamų įtraukti į LDB neekspertuotinių kūrinių atrankos kriterijus ir atlikti neatitinkančių atrankos kriterijų kūrinių tvarkomąjį vertinimą, nustatyti ekspertų atrankos tvarką, tvirtinti ekspertus, tvirtinti ekspertinio vertinimo formas, atlikti kitas ekspertinio pobūdžio funkcijas, būtinas projekto tikslams pasiekti.

Plačiau apie technologinę ekspertavimo pusę žiūrėti 3 skyriuje.

Vartotojų poreikių analizė. Pradiniame projekto etape numatoma atlikti mokslinį socialinį tyrimą ir jo pagrindu pateikti vartotojų poreikių analizę. Šio tyrimo metodikoje turi būti apibrėžtas tinkamas respondentų skaičius, leidžiantis atlikti patikimą tyrimą.

Tyrimo rezultatais bus siekiama pasinaudoti pradiniame projekto etape. Tyrimas turėtų padėti išsiaiškinti HSM vartotojų bendruosius informacinius poreikius: kokius paieškos įrankius HSM vartotojai dažniausiai naudoja ieškodami mokslinės informacijos, koku būdu dažniausiai informuojami apie naujausią savo srities mokslinę informaciją, ar žino pagrindinius mokslinės produkcijos vertinimo principus ir kt.

Kita klausimyno dalis sudarys galimybę įvertinti LDB naudingumą. Ar LDB turinys, teikiamų paslaugų kokybė, informacijos paieškos sistema tenkina HSM atstovų poreikius. Atsakymų rezultatai leis efektyviau planuoti LDB plėtros strategiją, suteikti pagrindą joje vykdomiems ar planuojamiems naujiems darbams motyvuoti. Šio tyrimo rezultatai bus panaudoti rengiant mokymų medžiagą mokslininkams, tyrėjams ir studentams. Tyrimo rezultatai bus apibendrinti ir paskelbti mokslinėje spaudoje.

Mokymai HSM tyrėjams ir studentams. HSM mokslininkams, tyrėjams ir studentams ypač aktuali HSM informacijos paieškos ir valdymo kompetencijų plėtotė. Bus parengta mokymų programa, kurios aktualumas ir poreikis sietinas su šiuolaikinės mokslinės komunikacijos technologiniais ir metodologiniais pasikeitimais, o taip pat su mokslo vertinimui keliamais reikalavimais, lemiančiais mokslinės informacijos kūrimo, publikavimo, saugojimo, sklaidos ir naudojimo procesus. Siekdami patenkinti keliamus reikalavimus, tyrėjai keičia informacinės veiklos įpročius. Pastaraisiais dešimtmečiais itin populiarus informacijos gavimo būdas yra mokslinės informacijos DB, kurios tampa neatsiejama mokslinės komunikacijos dalimi. Numatomos mokymų programos tikslas – supažindinti HSM mokslininkus, tyrėjus, studentus su HSM e. informacijos paieškos šaltiniais (tarp jų ir su LDB, jos interneto portalu), jų vystymo tendencijomis, technologijomis, valdymo principais. Projekto metu kompetencijas plėtoti turės galimybę 250 tyrėjų ir 160 studentų.

LDB įteisinimo dokumentų rengimas. LDB legalizuoti, jos tęstinumui užtikrinti svarbu parengti jos įteisinimo dokumentus. Bus parengti LDB nuostatai, kurie nustatys steigėją, valdytoją, tvarkytoją, organizacinę, informacinę, funkcinę struktūrą, duomenų teikėjus, jų funkcijas bei atsakomybę, tvarkomų dokumentų grupes, duomenų teikimo, saugojimo ir naudojimo tvarką bei duomenų saugumo reikalavimus, reorganizavimą ir kitus klausimus.

Užsienio informacinių sistemų / duomenų bazių patirties mainai. LDB veiklai plėtoti ir jos kokybei užtikrinti bus kviečiami 4 užsienio ekspertai – panašių sėkmingai veikiančių užsienio DB kūrėjai ir vertintojai, kurių išvados padės gerinti LDB kokybę bei galimybes įsilieti į tarptautinę mokslinės e. informacijos erdvę.

3 Informacinių ir ryšių technologijų taikymas plėtojant LDB

Plėtojant LDB bus taikomos plačiai paplitę informacinės ir ryšių technologijos (IRT) (dar vadinamos informacinėmis komunikacinėmis technologijomis – IKT), jų pagrindu bus sukurti 5 moduliai ir Lituanistikos portalas.

Ypač glaudžiai tarpusavyje susiję yra pirmieji trys moduliai:

- metaduomenų ir viso teksto įkėlimo į Lietuvos akademinės e. bibliotekos (eLABa) talpyklos Lituanistikos kolekciją ir ilgalaikio išsaugojimo modulis;
- sukauptų metaduomenų su viso teksto dokumentais konvertavimo ir įkėlimo į eLABa talpyklos Lituanistikos kolekciją modulis;
- viso teksto indeksavimo ir paieškos modulis.

Metaduomenų ir viso teksto įkėlimas į eLABa Lituanistikos kolekciją ir ilgalaikis išsaugojimas. Šis modulis skirtas metaduomenims rengti, visam tekstui įkelti ir jo ilgalaikiam išsaugojimui garantuoti. Norint įgyvendinti šį modulį, reikės parengti:

- paprastą ir hierarchinę metaduomenų struktūrą;
- dokumentų šablonus pagal dokumentų rūšis;
- priemones įrašų transformacijoms pagal nurodytas taisykles;
- viso teksto rinkmenų prisegimą;
- eLABa talpyklos Lituanistikos kolekciją.

Sukauptų metaduomenų su viso teksto dokumentais konvertavimas ir įkėlimas eLABa talpyklos Lituanistikos kolekciją. Šis modulis skirtas sukauptiems įrašams su viso teksto dokumentais konvertuoti ir įkelti į eLABa talpyklos Lituanistikos kolekciją. Siekiant įgyvendinti šį modulį, reikės atlikti:

- sukauptų įrašų konvertavimą pagal nurodytas taisykles;
- sukauptų PDF rinkmenų konvertavimą su teksto atpažinimu;
- konvertuotų įrašų kartu su rinkmenomis kaip vientisų LDB objektų įkėlimą į eLABa talpyklos Lituanistikos kolekciją.

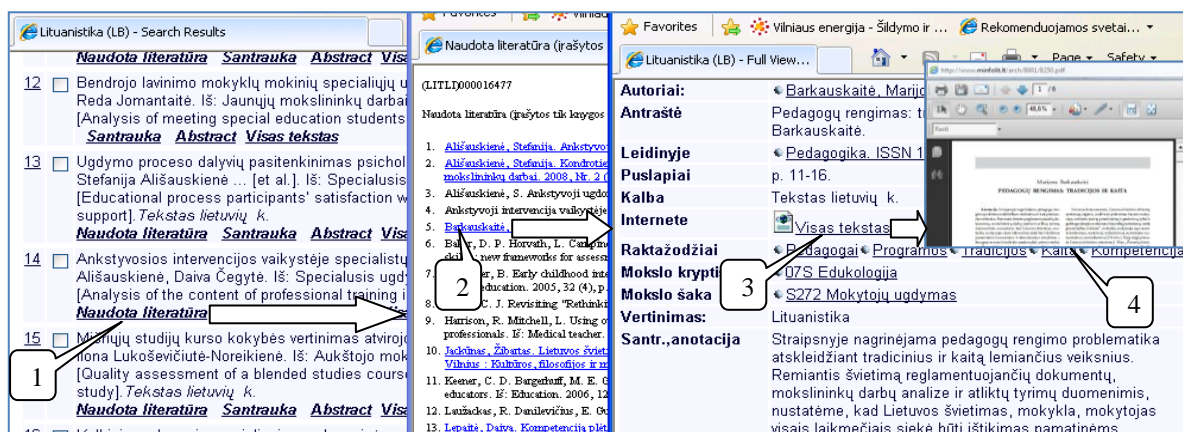
Viso teksto indeksavimas ir paieška. Šis modulis skirtas visam tekstui indeksuoti ir paieškai jame atlikti. Tai apims ne tik visų sukauptų LDB įrašų, bet ir viso teksto indeksavimą, paiešką ir pateikimą vartotojams. Šiam moduliui įgyvendinti reikės sukurti:

- įrašų metaduomenų ir viso teksto indeksą;
- viso teksto indeksavimo ir paieškos platformą.

Citavimo indekso formavimas. Šis modulis skirtas citavimo indeksui formuoti. LDB aprašomi ne tik kūriniai, bet ir juose naudota literatūra. Naudoti (cituoti) ir į LDB įrašyti lituanistikos kūriniai siejami tarpusavyje nuorodomis (žiūr. 2 pav.). Šiuo metu LDB tokių nuorodų, kurios ypač naudingos literatūros viena tema paieškai, yra sąlyginai nedaug. Nuolatinis ir išsamus citavimo duomenų kaupimas leistų ne tik gerokai padidinti tokių nuorodų skaičių, bet ir tiksliau nustatyti autorių bei jų kūrinių citavimo dažnį bei apskaičiuoti kitus citavimo rodiklius.

Reikia sukurti modulį įvairiems kūrinių citavimo rodikliams (indeksams) apskaičiuoti, taikant bibliometrinius metodus, t.y. matematinius ir statistinius metodus dokumentų srautams ir jų bibliografinėms charakteristikoms tirti. Bus skaičiuojami autorių, žurnalų ir kūrinių citavimo rodikliai. Šiam moduliui įgyvendinti reikės:

- parinkti citavimo rodiklių skaičiavimo metodiką;
- sukurti priemones bibliometrinei duomenų analizei vykdyti.

2 pav. Teminės literatūros paieška per citavimo nuorodas pavyzdys

2 paveikslėlyje iliustruojama susijusių kūrinių paieška naudojant citavimo nuorodas: 1) nuoroda į naudotos literatūros sąrašą; 2) naudotos literatūros sąrašas; 3) naudoto kūrinio įrašas; 4) naudoto kūrinio visas tekstas.

Ekspertavimo proceso valdymas ir ataskaitų formavimas. Šis modulis skirtas atrinktiems į LDB kūriniams ekspertuoti. Vertinimo (kitais ekspertavimo) duomenys atlieka pagrindinę LDB turinio filtro funkciją. Pateiktų kūrinių rinkinyje jie išskiria LDB kokybę atitinkančių kūrinių dalį. Tuo tikslu numatyta įdiegti specialų ekspertavimo modulį. Ekspertavimo procesas prasideda kūrinių paskirstymu ir baigiasi ekspertavimo duomenų įrašymu į LDB.

Pagrindinis šio modulio, leidžiančio automatizuoti ekspertavimo procesą, tikslas – palengvinti ekspertavimo proceso valdymą, išvengti subjektyvumo ir klaidų skiriant ekspertavimo užduotis. Vertinimo duomenys susiejami su kūrinių įrašais. Ataskaitas apie vertinimą galima pateikti įvairiais pjūviais. Taip pat šios ataskaitos apima ir ekspertų darbui įvertinti reikalingus aktus.

Pagal įrašuose ir ekspertų registravimo anketose fiksuotus duomenis galima filtruoti kiekvienam ekspertui siūlomų ekspertuoti kūrinių sąrašą, iš kurių ekspertas pats, įvertindamas savo laiką ir siūlomų kūrinių tematiką, atsirinktų labiausiai jo tyrimų sritį atitinkančius kūrinius.

Kiekvienam ekspertui siūlomų automatiškai parinktų ekspertuotinių kūrinių sąrašas sudaromas pagal nustatytas sąlygas, pavyzdžiui:

- kūrinių mokslo šaka turi atitikti eksperto kvalifikacijoje nurodytą mokslo šaką,
- kūrinių kalba turi atitikti eksperto kvalifikacijoje nurodytą eksperto kalbą,
- kūrinių autoriaus, rengėjo ar leidėjo (knygos atveju) institucija neturi sutapti su eksperto institucija,
- ekspertas negali būti ekspertuojamo kūrinių autorius ar rengėjas, ar bendraautorius.

Formuojant minėtus sąrašus, pagal poreikį gali būti nustatyti papildomi kriterijai, sulyginantys ekspertų darbo krūvius ir sąlygas, pavyzdžiui:

- knygų ir straipsnių santykis,
- maksimalus eksperto pasirinktinių kūrinių ar autorinių lankų skaičius,
- draudimas pasirinkti ekspertuoti kūrinius tik lietuvių kalba.

Ekspertams pateikiami sąrašai gali būti koreguojami, atsižvelgiant į to laikotarpio poreikį ekspertuoti tam tikrų metų, mokslo šakų ar/ir kalbų kūrinius.

Per visą projekto laikotarpį numatyta įvertinti 20 tūkst. kūrinių.

Naujasis Lituanistikos portalas. Šis portalas teiks interaktyvias mokslinės komunikacijos paslaugas, naudojat Saitynas 2.0 ir 3.0 technologijas. Pasitarus lituanistikos mokslinės informacijos sklaidai tarptautinėje akademinėje bendruomenėje, lituanistikos mokslinių tyrimų kokybei ugdyti (taip pat ir vartotojų mokymams), teiks metodinę bei technologinę pagalbą mokslininkams ir studentams, prisidės prie platesnio LDB naudojimo bei sklaidos. Padės vykdyti lituanistikos mokslinių tyrimų administravimo, finansavimo, vertinimo ir raidos analizę.

4 LDB sąsajos su eLABa ir kitomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis

LDB galima traktuoti viena iš svarbių bendrųjų Lietuvos HSM tyrimų infrastruktūrų, teikiančių mokslininkams, tyrėjams ir studentams mokslinę lituanistikos informaciją ir su ja susietas e. paslaugas akademiniam tyrimams vykdyti. Todėl tikslinga LDB sąsajas nagrinėti Lietuvos HSM tyrimų infrastruktūrų plėtros gairių projekto [7] kontekste. Šiame projekte yra pateiktos HSM tyrimų infrastruktūrų, jų vystymo ir virtualizavimo schemas, kurios vadinamos infrastruktūrų žemėlapiais. Juose, kaip viena iš nacionalinių e. publikavimo infrastruktūrų, yra nurodyta LDB.

Remiantis minėtais žemėlapiais ir atsižvelgiant į HSM tyrimų infrastruktūrų plėtros tendencijas, pateikiama LDB sąsajų su eLABa ir kitomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis schema (žiūr. 3 pav.). Šioje schemoje naudojamos santrumpos pateiktos 1 lentelėje.

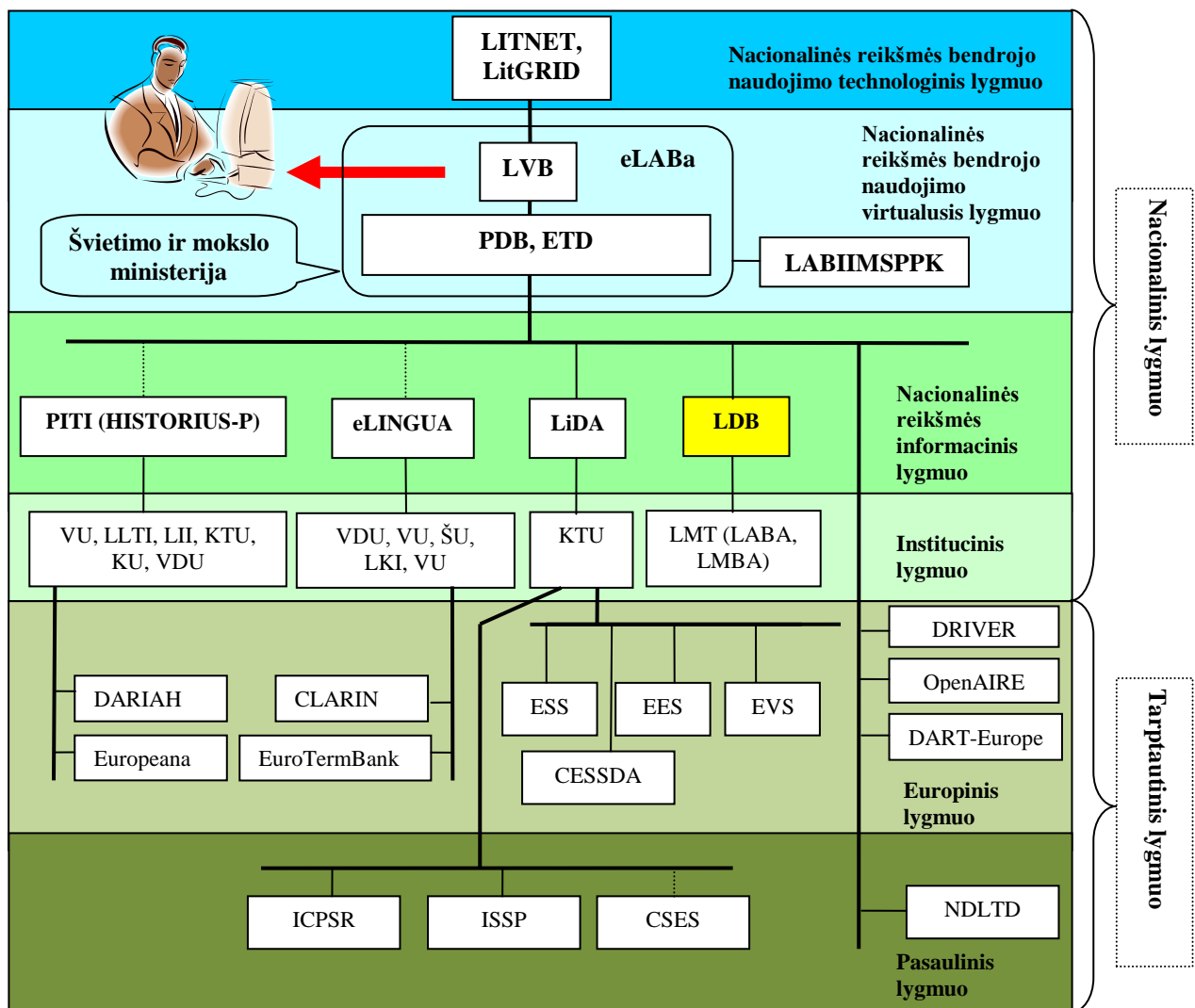
Žemiau apibūdinta HSM tyrimų infrastruktūrų nacionalinio ir tarptautinio lygmenų sandara.

Nacionalinės reikšmės bendrojo naudojimo technologinis lygmuo. Jis suprantamas kaip bendro naudojimo tinklinio tipo technologinės ir kito pobūdžio infrastruktūros, naudojamos ne tik HSM srityje, pavyzdžiui, LITNET, LitGRID.

Nacionalinės reikšmės bendrojo naudojimo virtualusis lygmuo. Jis suprantamas kaip bendro naudojimo e. infrastruktūros, naudojamos ne tik HSM srityje, pavyzdžiui, LVB, kuri kartu su kitais Lietuvos virtualaus universiteto programos [5] LABT uždavinio projektiniais produktais 2012 m. bus integruota į Švietimo ir mokslo ministerijos valdomą informacinę sistemą eLABa. Jos pagrindinis tvarkytojas yra LABIIMSPPK, kurio administruojančia institucija iki 2014 m. yra išrinktas Vilniaus universitetas. 2011 m. gruodžio duomenimis, LABIIMSPPK sudarė 40 akademinų institucijų, kurios yra eLABa daliniai tvarkytojai.

Institucinis lygmuo. Tai institucijos, pavyzdžiui, universitetai, jų padaliniai, institutai, LMT, centrai, atsakingos už tam tikrų tyrimų infrastruktūrų HSM kryptyje kūrimą, vystymą ir priežiūrą (palaikymą). 2010 m. gegužės duomenimis [6], buvo atrinkti ir įvertinti trys tarpinstitucinių konsorcių parengti projektai. eLINGUA ir LiDA užsienio ekspertų įvertinti kaip brandūs, o PITI – kaip perspektyvi, besikurianti nacionalinės aprėpties infrastruktūra. PITI pagrindu vykdomas projektas HISTORIUS-P.

Atskirą institucinių infrastruktūrų atvejį galime išskirti tada, kai konkrečios institucijos yra oficialiai atsakingos už tam tikrų nacionalinės reikšmės HSM tyrimų kūrimą, vystymą ir priežiūrą (palaikymą), pavyzdžiui, LDB, kurios valdytojas yra LMT. Ji kartu su dviem partneriais (LABA ir LMBA) vykdo 1–3 skyriuje aprašytą nacionalinės reikšmės projektą „Duomenų bazė *Lituanistika*“.

3 pav. LDB sąsajų su eLABa ir kitomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis schema

Žymėjimas: egzistuojanti sąsaja _____; galima (potenciali) sąsaja .....

Europinis lygmuo. Jam galėtų atstovauti ESFRI ir būti orientyru formuojant Lietuvos mokslinių tyrimų plėtros gaires HSM srityse. Šiame lygmenyje galima išskirti HSM tyrimų ir bendros paskirties infrastruktūras, pavyzdžiui, DARIAH, European, CLARIN, EuroTermBank, CESSDA, ESS, EES, OpenAIRE, DRIVER, DART-Europe, kuriose dalyvauja atskiros Lietuvos institucijos ir/arba jų susivienijimai.

Pasaulinis lygmuo. Jam atstovauja tarptautiniu (pasauliniu) mastu kuriamos, vystomos ir naudojamos HSM tyrimų ir bendros paskirties infrastruktūros, pavyzdžiui, ICPCR, ISSP, CSES, NDLTD.

Lietuvos HSM tyrimų infrastruktūrų plėtros gairių projekte [7] taip pat akcentuojama, kad:

- būtina sukurti esamų HSM tyrimų infrastruktūrų integracijos sistemą, siekiant nacionalinės reikšmės statuso ir vengiant funkcijų dubliavimosi;
- HSM tyrimų infrastruktūrų vystymo strategija turi orientotis į lengvo ir greito duomenų pasiekiamumo (sklaidos) užtikrinimą. Tam galėtų labiau pasitarnauti LVB. Ji galėtų būti HSM duomenų sklaidos e. vartais. Naudodamiesi LVB, vartotojai galėtų gauti prieigą prie nacionalinės reikšmės tyrimų infrastruktūrų talpyklų;
- HSM tyrimų infrastruktūrų pagrindu skaitmeniniam turiniui kaupti, saugoti ir skleisti galėtų labiau pasitarnauti eLABa talpykla, būdama nacionalinio lygmens bendros paskirties duomenų talpykla;
- nacionaliniam mokslinės lituanistikos e. publikavimui skirta duomenų bazė *Lituanistika*.

1 lentelė. Naudojamos santrumpos

Nacionalinės reikšmės bendrojo naudojimo technologinis lygmuo	
LITNET	Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kompiuterių tinklas. Jis jungia mokslo, studijų ir švietimo institucijų kompiuterių tinklus. Prie šio tinklo prijungtoms institucijoms gali būti teikiamos duomenų perdavimo paslaugos, diegiami inovatyvūs kompiuterių tinklo ir paslaugų sprendimai. http://www.litnet.lt .
LitGRID	Lietuvos akademinė institucijų lygiagrečių ir paskirstytų skaičiavimų tinklas. Jis jungia Lietuvos universitetus, mokslo institutus, kolegijas. Teikia efektyvias lygiagrečių ir paskirstytų skaičiavimų paslaugas. http://www.litgrid.lt .
Nacionalinės reikšmės bendrojo naudojimo virtualusis lygmuo	
eLABa	Lietuvos akademinė e. biblioteka. Tai Švietimo ir mokslo ministerijos valdoma informacinė sistema, turinti aplinką bei priemones, kuriomis naudojantis galima rengti, kaupti, ilgą laiką saugoti ir įvairiais išvesties būdais pateikti Lietuvos mokslo ir studijų e. dokumentus interneto vartotojams. 2012 m. į eLABa bus integruota ETD, LVB, PDB. http://www.elaba.lt .
ETD	Tai speciali eLABa kolekcija, kuri skirta studijų baigiamųjų darbų, daktaro disertacijų, jų santraukų bei habilitacijos procedūrai teikiamų mokslo darbų apžvalgų e. dokumentams kaupti ir pateikti juos interneto vartotojams pagal autorių nurodytas prieigos sąlygas. http://etd.library.lt .
LVB	Lietuvos virtuali biblioteka. Tai integrali paieškos sistema, leidžianti vieno langelio principu ieškoti Lietuvos akademinėse bibliotekose, jų prenumeruojamose ir kitose duomenų bazėse, atviros prieigos talpyklose, archyvuose, kitose mokslinių tyrimų ir bendro naudojimo e. infrastruktūrose. Rasti rezultatai pateikiami unifikuota forma. http://www.lvb.lt .
PDB	Lietuvos mokslo publikacijų duomenų bazė. Joje yra kaupiami duomenys apie akademinė institucijų mokslininkų publikacijas tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. PDB duomenys naudojami, pavyzdžiui, informacijos sklaidai, Lietuvos mokslo ir studijų mokslinės veiklos ataskaitoms rengti, darbuotojų atestacijai. http://pdb.library.lt .
Nacionalinės reikšmės informacinis lygmuo	
eLINGUA	Lietuvių kalbos e. ištekliai. Tai kalbinių išteklių infrastruktūra, kurią sudaro tekstynai, garsynai, e. žodynai ir kitų kalbų DB. Šie ištekliai yra daugelį mokslo kryptų atstovaujančių mokslininkų duomenų šaltinis ir tyrinėjimo objektas: tokia HSM tyrimų infrastruktūra yra labiausiai suinteresuoti lingvistai, literatūrologai, tautosakininkai, istorikai, etnologai, antropologai, sociologai, politologai, socialiniai psichologai.
LiDA	Lietuvos HSM duomenų archyvas. Nacionalinės aprėpties duomenų institucija, kuri kaupia, organizuoja ir teikia prieigą mokslininkams prie struktūrizuotų Lietuvos duomenų masyvų ir, bendradarbiaudama su analogiškais struktūromis Europoje ir pasaulyje,

	užtikrina mokslininkams prieigą prie tarptautinių duomenų sandėkų. http://www.lidata.eu .
LDB	Lituanistikos tyrimų infrastruktūra, skirta formuoti ekspertuojamą duomenų bazę <i>Lituanistika</i> ir teikti su ja susijusias e. paslaugas. LDB būtų kaupiami HSM kūriniai, kurių objektas yra Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros, lietuvių tautos, kalbos raida ir dabartis. http://www.minfolit.lt .
PITI (HISTORIUS-P)	Paveldo ir istorinių tyrimų infrastruktūra. Ją numatoma organizuoti kaip tinklinę paskirstytąją infrastruktūrą. Šios infrastruktūros tinklas veiktų per tinklo mazgus, kurių kiekvieną sudaro konkreti institucija su savo valdomomis informacinėmis ir technologinėmis infrastruktūromis. Valdamos infrastruktūros lieka institucijų nuosavybė, tačiau, besijungdamos į tinklą institucijos įsipareigoja bendrai dalytis turimomis, tinklui priskirtomis informacinėmis bei technologinėmis infrastruktūromis bei ištekliais. PITI pagrindu vykdomas projektas HISTORIUS-P (Lituanistinių mokslo tyrimų ir paveldo infrastruktūrų tinklo kūrimas: projektavimo fazė, http://www.kf.vu.lt/lt/structure/view/?id=731).
Institucinis lygmuo	
KTU	Kauno technologijos universitetas. Dalyvaujantys padaliniai: Politikos ir viešojo administravimo institutas, Architektūros ir statybos institutas, biblioteka. http://www.ktu.lt .
KU	Klaipėdos universitetas. Dalyvaujantys padaliniai: Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, biblioteka. http://www.ku.lt .
LABA	Lietuvos akademinė bibliotekų direktorių asociacija. http://www.laba.lt .
LABIIMSPPK	Lietuvos akademinė bibliotekų informacinė infrastruktūros mokslui ir studijoms palaikymo ir plėtros konsorciumas, jungiantis 40 akademinė institucijų. http://www.labt.lt .
LII	Lietuvos istorijos institutas. http://www.istorija.lt/ .
LKI	Lietuvių kalbos institutas. http://www.lki.lt .
LLTI	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. http://www.llti.lt .
LMBA	Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija. http://www.lmba.lt .
LMT	Lietuvos mokslo taryba. http://www.lmt.lt .
ŠU	Šiaulių universitetas. Dalyvaujantys padaliniai: Humanitarinis fakultetas, Šiaurės Lietuvos tyrimų centras. http://www.su.lt .
VDU	Vytauto Didžiojo universitetas. Dalyvaujantys padaliniai: Kompiuterinės lingvistikos centras, Informatikos katedra, Lietuvių kalbos katedra, Etnologijos ir folkloristikos katedra, Išeivijos studijų centras, biblioteka. http://www.vdu.lt .
VU	Vilniaus universitetas. Dalyvaujantys padaliniai: Komunikacijos fakultetas, Filologijos fakultetas, Informatikos fakultetas, Matematikos ir informatikos institutas, biblioteka. http://www.vu.lt .
Europinis lygmuo	
ESFRI	<i>European Strategy Forum on Research Infrastructures</i> – Europos strateginis mokslo infrastruktūrų forumas, kuris apibrėžiamas kaip lobistinių tikslų nesiekianti, neformaliai ir skaidriai veikianti institucija, kurios pagrindinis siekis yra formuoti vientisą strateginį europinį požiūrį ir derinti šalių interesus. http://ec.europa.eu/research/infrastructures/index_en.cfm?pg=esfri .
CESSDA	<i>Council of European Social Science Data Archives</i> – Europos socialinių mokslų duomenų archyvų taryba. http://www.CESSDA.org .
CLARIN	<i>Common Language Resources and Technology Infrastructure Network</i> – Bendra kalbų resursų ir technologijų iniciatyva. http://www.clarin.eu .
DARIAH	<i>Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities</i> – Skaitmeninė menų ir humanitarinių mokslų tyrimų infrastruktūra. http://www.dariah.eu .
DART-Europe	<i>European Portal for the Discovery of Electronic Theses and Dissertations</i> – tai europinis ETD projektas, veikiantis, kaip NDLTD ir DRIVER projektų dalis (DART-Europe projekte dalyvauja daugiau kaip 30 Europos šalių). http://www.dart-europe.eu .
DRIVER	<i>Digital Repository Infrastructure Vision for European Research</i> tikslas – sukurti Europos mokslinių tyrimų žinių infrastruktūrą, apjungiant Europos Sąjungos šalių atviros prieigos talpyklas ir užtikrinant atliekamų mokslinių tyrimų matomumą pasaulyje. http://www.driver-repository.eu .
EES	<i>European Election Study</i> – Europos rinkimų studijos. http://www.ees-homepage.net .
ESS	<i>European Social Survey</i> – Europos socialinis tyrimas. http://www.europeansocialsurvey.org .
Europeana	<i>The European Digital Library, Museum and Archive</i> – Europos internetinė įvairialypės informacijos virtuali biblioteka. Ji suteikia galimybę naudotis 27 Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių bibliotekų ir kultūros įstaigų fondų medžiaga, prieiti prie

	Europos literatūros, meno, mokslo, politikos, istorijos, architektūros, muzikos, kino paveldo kolekcijų. http://www.europeana.eu .
EuroTermBank	<i>Euro Term Bank</i> projektas skirtas terminologijos darbui derinti ir vienyti naujosiose Europos Sąjungos šalyse, perimant kitų Europos Sąjungos terminijos tinklų patirtį, kaupiant šių šalių patirtį ir gebėjimus. Projekto rezultatas – centralizuotas naujųjų Europos Sąjungos šalių terminų bankas internete, susietas su kitais nacionaliniais ir tarptautiniais terminų bankais ar ištekliais. http://www.eurotermbank.com/default.aspx .
EVS	<i>European Values Study</i> – Europos vertybių studija. Yra keturios studijos bangos. Lietuvoje, kaip ir daugelyje Vidurio bei Rytų Europos šalių – trys. Dalyvauja 45 šalys. Studija fiksuoja nuostatas, vertybes, nuomones apie šeimą, darbą, religiją, politiką, visuomenę. http://www.europeanvaluesstudy.eu .
OpenAIRE	<i>Open Access Infrastructure for Research in Europe</i> projektas vykdomas kaip trečiasis DRIVER projekto etapas. http://www.openaire.eu .
Pasaulio lygmuo	
ICPSR	<i>The Inter-university Consortium for Political and Social Research</i> – Tarpuniversitetinis politikos ir socialinių tyrimų konsorciumas (Šiaurės Amerikos šalių socialinių duomenų archyvas). http://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/ICPSR/administration/institutions/11770 .
CSES	<i>The Comparative Study of Electoral Systems</i> – Rinkimų sistemų palyginamasis tyrimas. Tai tarptautinis rinkimų sistemų tyrėjų bendradarbiavimo projektas, įgyvendinamas pasauliniu lygmeniu (tyrimuose dalyvauja daugiau nei 50 šalių). http://www.umich.edu/~cses .
ISSP	<i>International Social Survey Programme</i> – Tarptautinė socialinių tyrimų programa. http://www.issp.org/index.shtml .
NDLTD	<i>The Networked Digital Library of Theses and Dissertations</i> . Tai tarptautinis ETD projektas, įgyvendinamas pasauliniu lygmeniu (projekte dalyvauja daugiau kaip 70 šalių). http://www.ndltd.org .

5 Išvados

1. 2011 m. rugpjūčio 25 d. pasirašyta tęstinio projekto „Duomenų bazė *Lituanistika*“ (projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-003) trijų metų finansavimo ir administravimo sutartis tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Lietuvos mokslo tarybos.

2. Suformuoti projekto „Duomenų bazė *Lituanistika*“ tikslai ir uždaviniai lituanistikos tyrimų plėtros kontekste, akcentuojant LDB svarbą, išsaugant tautinį identitetą globalizacijos sąlygomis, siekiant plėtoti ir skatinti lituanistikos mokslinius tyrimus, sustiprinti lituanistikos mokslinių tyrimų rezultatų indėlį į valstybės humanistikos plėtrą, užtikrinti jų rezultatų publikavimą ir sklaidą visuomenei (Lietuvoje ir užsienyje), reikiamai mokslinei infrastruktūrai kurti ir stiprinti.

3. Apibūdintos pagrindinės projekto veiklos, akcentuojant LDB išskirtinumą, palyginus su kitomis Lietuvoje kuriamomis DB.

4. Išskirtos su informacinėmis ir ryšių (informacinėmis komunikacinėmis) technologijomis susiję projekto veiklos, sudarysiančios galimybę pagerinti LDB kokybę, patobulinti teikiamas paslaugas LDB rengėjams ir vartotojams.

5. Pateikiamos LDB sąsajos su eLABa, kitomis mokslinių tyrimų ir bendro naudojimo infrastruktūromis, išskirti šių sąsajų nacionaliniai ir tarptautiniai lygmenys.

6. Vadovaujantis Lietuvos HSM tyrimų infrastruktūrų plėtros gairių projektu ir LDB kūrimo praktika galima teigti, kad:

6.1. sėkmingam projekto „Duomenų bazė *Lituanistika*“ įgyvendinimui tikslinga naudoti jau veikiančią nacionalinės reikšmės bendrojo naudojimo virtualusis lygmuo infrastruktūrą eLABa, į kurią 2012 m. bus integruoti Lietuvos virtualaus universiteto programos LABT uždavinio projektiniai produktai, pavyzdžiui, LVB, ETD, PDB;

6.2. sukurta ir toliau plėtojama LDB yra tinkama nacionaliniam mokslinės lituanistikos e. publikavimui, sklaidai ir reikalingoms e. paslaugoms teikti.

Literatūros sąrašas

- [1] *Dėl Lituanistikos mokslinių tyrimų prioriteto įgyvendinimo 2007–2008 metų programos patvirtinimo*: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimas Nr. 1017 [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=284561&p_query=&p_tr2=2>.
- [2] *Dėl Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos patvirtinimo*: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimas Nr. 306 [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=342387&p_query=&p_tr2=2>.
- [3] *Dėl Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo*: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1182 [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=172849&p_query=&p_tr2=2>.
- [4] *Dėl Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių patvirtinimo*: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 7 d. nutarimas Nr. 166 [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=292266&p_query=&p_tr2=2>.
- [5] *Dėl švietimo ir mokslo ministro 2007 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. ISAK-791 „Dėl Lietuvos virtualaus universiteto 2007-2012 metų programos patvirtinimo“ pakeitimo* [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-11-14]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=378736&p_query=eLABa&p_tr2=2>.
- [6] *Nacionalinės aprėpties HSM TI projektų atrankos etapai*: [interaktyvus]. 2010. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://sig.balticgrid.org/SIGs/MTI/hsm/Gairiu%20tekstas_Humanitariniai%20ir%20socialiniai%20mokslai%20-2010%2005.doc/view>.
- [7] *Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimų infrastruktūrų plėtros galimybės*: projektas [interaktyvus]. 2009-07-05. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <http://sig.balticgrid.org/SIGs/MTI/hsm/HSM_TI_pletros_gairiu_projektas_2009_07_05.doc/view>.
- [8] *Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas*: Lietuvos Respublikos Seimo 2009 m. balandžio 30 d. įstatymas Nr. XI-242 [interaktyvus]. [žiūrėta 2011-12-12]. Prieiga per internetą: <<http://www.smm.lt/ti/docs/istatymai/MSI.pdf>>.
- [9] *Tarptautinė mokslinė duomenų bazė „Lituanistika“*: galimybių studija. Mantas Adomėnas ... [et al.] Lietuvos mokslo taryba. Kaunas: Technologija, 2007. 298 p. ISBN 9789955254973.

Database *Lituanistika* Development Guidelines

KEYWORDS Lithuanian studies, databases, scientific assesment, research infrastructures

The International Research Database *Lituanistika* has been created since 2006 funded by European Union Structural Funds. On the 25th of August 2011 the three year financing and administration agreement of the continued project “Database *Lituanistika*” (project code VP1-3.1-ŠMM-02-V-02-003) was signed between the European Social Fund Agency and the Research Council of Lithuania.

The article presents the main objectives, activities and developmental guidelines of the Database *Lituanistika*, which accumulates and disseminates verified, high quality information about Lithuanian studies carried out in Lithuania and abroad.

Application of information communication technologies in this database, the correlations of this database with other information systems and activities of the Lithuanian Virtual University as well as the programme of the Lithuanian Academic Libraries Network is discussed in detail.